

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
STRATEĐI GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

KARS İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

İÇİNDEKİLER

TARIMSAL YAPI.....	3
GENEL BİLGİLER.....	4
TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI	4
BİTKİSEL ÜRETİM.....	5
HAYVAN VARLIĞI.....	6
TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ	7
TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ	8
KARS'TA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN.....	9
KARS'TA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR.....	10
TEŞVİK VE DESTEKLER.....	13
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI.....	14
IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ	21
TARIMSAL KREDİLER.....	27
ORKÖY DESTEKLERİ	31
YATIRIM TEŞVİKLERİ.....	33
KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR.....	40
KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ	44
İletişim Bilgileri	47

TARIMSAL YAPI

GENEL BİLGİLER

İl Nüfusu (2017)	: 287.654 Kişi
Toplam yüzölçümü	: 10.193.000 da
Toplam tarım alanı (2017)	: 5.000.0000 da (Yüzölçümün % 49)
ÇKS'ye kayıtlı Çiftçi Sayısı (2017)	: 28.305 Kişi
ÇKS'ye kayıtlı Arazi Varlığı (2016)	: 2.197.740 da

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI VE ÜRETİM MİKTARI

	Alan (da)*	2017 üretim (ton)*
Tarla Bitkileri	2.365.639	2.127.511
Meyve ve uzun ömürlü bitkiler	10.582	8.580
Sebze	20	110

*Kaynak: TÜİK

BİTKİSEL ÜRETİM

TARLA ÜRÜNLERİ VERİLERİ

	Ürün Adı	2002 üretim (ton)	2017 üretim(ton)
1	Fiğ (Adi)(Yeşil Ot)	-	64.922
2	Arpa (Diğer)	112.156	75.756
3	Korunga (Yeşil ot)	-	78.957
4	Mısır (Silajlık)	-	1.560.830
5	Fiğ (Diğer)(Yeşil ot)	-	267.088

MEYVECİLİK VERİLERİ

	Ürün Adı	2002 üretim (ton)	2017 üretim(ton)
1	Elma (Diğer)	-	3.236
2	Kayısı	70	5.156

SEBZE VERİLERİ

	Ürün Adı	2002 üretim (ton)	2017 üretim(ton)
1	Balkabağı	-	110

*Kaynak: TÜİK, BÜGEM

HAYVAN VARLIğI BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Büyükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2017 (Baş)
Sığır (Kültür)	12.720	100.474
Sığır (Melez)	77.425	334.605
Sığır (Yerli)	157.596	32.245
Sığır Toplam	247.741	467.324
Manda	218	38
Toplam	247.959	467.362

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Küçükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2017 (Baş)
Koyun (Merinos)	0	0
Koyun (Yerli)	362.674	446.532
Keçi (Kıl)	27.492	35.245
Keçi (Tiftik)	0	0
Toplam	390.166	481.777

Kaynak: TÜİK

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ

KONU	SAYI
Süt ve Süt Ürünleri	54
Et ve Et Ürünleri	4
Su Ürünleri İşleme	-
Meyve-Sebze işleme- paketleme	-
Hububat ve Bakliyat Üretimi	-
Katı ve Sıvı Bitkisel Yağ	-
Şeker Üretimi (paketleme hariç)	1
Zeytinyağı	-
Konserve ve Salça	-
Fermente ve salamura ürün üretimi	-
Pastacılık Ürünleri Üretimi	29
Nişasta ve Nişasta mamulleri	-
Bisküvi, Çikolata, Kakaolu ve Benzeri Ürünler	-
Un üretimi	-
Unlu mamuller üretimi	24

KONU	SAYI
Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	68
Makarna ve İrmik Üretimi	-
Yumurta Paketleme	5
Dondurulmuş Gıda	-
Hazır Yemek, Tabldot Yemek	10
Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos vb	-
Kuruyemiş ve Çerezler	-
Baharat İşleme	-
Alkolsüz İçecekler	-
Alkollü İçecekler	-
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	34
Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	-
Gıda ile Temas Eden Maddeler	-
Yem	138
Diğer (tuz:1 dondurma:2)	3

Kaynak: İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü, 2013

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

KARS'TA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN 10 NEDEN

1. Geniş çayır-mera alanlarına sahip olması hayvancılığın gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Zengin bitki florası ve çayır-mera alanları ile mevcut arı sayısı artırılarak bal üretiminde artış sağlanabilir, bölgede 600 ün üzerinde arıların bal özü alabileceği bitki çeşidi mevcuttur
2. Toprakların Organik madde oranı yüksek ve kimyevi gübre ve ilaçlarla kirlenmemiş olması organik tarıma ve dayalı işletmeler açısından önemlidir.
3. Yöreyle ait peynir çeşitlerinin özgün olması ve yeterli pazara ulaşmamış olması.
4. Rusya ve Kafkas ülkelerine yakın olması; ayrıca Hopa Limanını İran'a bağlayan transit yolun il sınırından geçmesi Tarım ürünlerinin bu ülkelere ihracatını kolaylaştıracaktır
5. Bakü- Tiflis- Kars demiryolunun tamamlanması ile Avrupa'dan Çin'e kesintisiz ulaşım ve yük taşımacılığı demiryoluyla sağlanabilecek, bu sayede ilimizde ithalat- ihracat canlanmış olur.
6. İlde 279.200 adet kaz vardır. Bu da önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Kazın hem etinden hem de sakatatlarından faydalanılmaktadır.
7. Kağızman'ın Mikro klima iklim özeliğine sahip olması meyve-sebze üretim potansiyeli için bir avantajdır.
8. Hayvansal üretim için gerekli materyallerin bulunması, bölge koşullarının besi hayvancılığı yapmaya elverişli olması.
9. Küçük aile işletmelerinin varlığının olması ile beraber gelenekel köy lezzetlerinin üretilen mallarda yakalanmasının kolaylık sağlayacak olması.
10. Mekanizasyon yöntemlerinin uygulanmasına doymamış bir bölge olması nedeniyle yaratılacak modern iş sektörlerinde heyecan yaratması ve seri üretimi hızlandıracağı düşüncesi.

KARS'TA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖRLER VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Organik Tarım Uygulamaları	Kars topraklarının suni gübre ve ilaçlarla kirlenmemiş olması ve toprak kalitesinin yüksek olması dolayısıyla organik tarım için büyük potansiyele sahiptir
Tıbbi ve Aromatik Bitki Üretimi	Kars florasında kekik, adaçayı, hindibağ vb. zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Bu potansiyelin değerlendirilmesi gerekmektedir.
Kaz Yetiştiriciliği	Ülkemiz kaz varlığının yarısından fazlasının yer aldığı Kuzey Doğu Anadolu bölgemizde doğa ve iklim koşullarının uygunluğu ile bölgemiz halkının kaz eti damak alışkanlığı nedeniyle yoğun olarak yetiştirilmekte, kazın karkası yanında iç organları da tüketilmektedir. Ayrıca tüyleri yastık ve yorgan yapımında kullanılmaktadır. Genellikle kaz etinin büyük çoğunluğu kış aylarında yetiştiricilerin kendileri tarafından kaz var tüketilmektedir. İl yaklaşık 279.200 adet varlığına sahiptir. Uygun olan ekolojik koşullarla beraber bu sayı artırılarak kaz pazarı genişletilebilir.

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Gıda Maddeleri Üretimi	Kars'ta 613.023 ton/yıl süt üretimi, 8.911 ton kaşar üretimi vardır. Kaşar üretimi sonrasında elde edilen 70.000 ton/yıl peynir altı suyu atıl durumdadır. Peynir altı suyu gıda sanayinde çok önemli bir hammaddedir.
Et Üretim ve İşletme Tesisi	Hammadde varlığının yeterli olması ve üretimin işlenmeden dışarıya gönderilmesi üreticiye yüksek maliyetle geri dönmesi sonucu çiftçi zarar ettiği düşüncesiyle üretimden çekiliyor.Ucuz hammadde ile dışarıya satışı sağlayarak kar amacı güden tesisler inşa edilerek üretim sağlanabilir.
Çiftlik Gübresinden Enerji (Biyogaz) Üretim Tesisi	Kars' taki hayvan varlığının fazla olması ile birlikte sadece enerji değeri düşük tezek üretiminin dışında, tarımsal faaliyetlerde kullanılmak üzere biyogaz sağlayabilecek potansiyele sahip olması.

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Kavılca Buğdayı	Kavılca(kavılca) buğdayı Kars iklimine adapte olmuş eski bir buğday çeşididir. Glütteni çok az miktarda içermesi (% 12)sebebiyle Çölyak hastaları bu buğdaydan elde edilen unlu mamulleri rahatlıkla tüketebilmektedir. Bu nedenle çok önemlidir.
Meyvecilik	Kağızman mikro klima özellik gösteren bir bölgedir. Burada ceviz, kayısı, dut vb. meyvecilik yapılmaktadır. Ayrıca bölgeye özgü Uzun elma çeşidi iyi bir yatırım olabilir.
Kafkas Arı Irkı Yetiştiriciliği	Zengin bir floraya sahip Karsta Kafkas arı potansiyeli yüksektir. Mevcut arı sayısı artırılarak kaliteli bal üretimi artacaktır.
Süt ürünler Sanayi	Süt hayvancılığı gelişmiştir. Süt ve Süt ürünleri açısından büyük potansiyele sahiptir.

TEŞVİK VE DESTEKLER

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI (2016-2020)

UYGULAYICI KURUM: GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI/ Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

DESTEK KAPSAMI: Bu Tebliğ, 1/1/2016-31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak için kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususları kapsar.

KİMLER BAŞVURABİLİR: Gerçek ve tüzel kişiler

- ✓ Hibe esas proje tutarı alt limiti en az 30.000 Türk Lirası'dır.
- ✓ Proje bütçesi KDV (katma değer vergisi) hariç hazırlanır.

1-EKONOMİK YATIRIMLAR

YATIRIM KONULARI	DESTEK VERİLEN İLLER*	YATIRIM TUTARI ÜST LİMİTİ (TL)	Destekleme Oranı
Ekonomik yatırım konuları			
Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39	Yeni tesis 2.000.000	% 50
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39		
Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	39		
Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar (Büyükbaş, küçükbaş, hindi ve kaz yetiştiriciliği, su ürünleri ve kültür mantarı* üretimine yönelik sabit yatırımları kapsar) *kültür mantar üretimi kapsamında sadece tamamlama, kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları	39	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme 1.500.000	
Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	42	Tamamlama 1.750.000	
Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konusunda sadece ham derinin işlenmesi ve günlük en fazla 20 baş hayvan kesim kapasiteli mezbaha,	42		
Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	81		
Yenilenebilir enerji kullanan yeni seraların yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81		
Soğuk hava deposu yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81		

Çelik silo yapımı (sadece yeni tesis yapımı)	81	Yeni tesis 2.000.000	%50
Yenilenebilir enerji üretim tesisleri** (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme 1.500.000 Tamamlama 1.750.000	
Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konuları			
1- Kırsal turizme yönelik niteliği yeni tesis olan yatırımlar (sadece yeni tesis yatırımları)	39	1.500.000	% 50
2- Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	500.000	
3- El sanatları ve katma değerli ürünler (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	39	500.000	
4- Bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları (sadece kapasite artırımı ve teknoloji yatırımları)	81	500.000	

*39 İl: Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Bartın, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce

*42 İl: Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Mersin, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Karaman, Ardahan

** Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış tesisler ile bu Tebliğ kapsamında yapılacak tesislerde, ayrıca üç dekadardan küçük olmaması şartıyla örtü altı kayıt sistemine kayıtlı mevcut modern seralarda kullanılmak üzere; yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı

2-BİREYSEL SULAMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ

DESTEK KAPSAMI	1/1/2018 - 31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak için belirlenmiş bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel Kişiler
YATIRIM KONULARI	<ul style="list-style-type: none">✓ Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,✓ Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,✓ Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,✓ Tamburlu sulama sistemi kurulması,✓ Güneş enerjili sulama sistemi kurulması.
YATIRIM TUTARI VE DESTEK ORANI	<ul style="list-style-type: none">• Gerçek ve Tüzel kişiler için : 1. 000.000 TL• Hibe Desteği Oranı : %50

NOT: 1-Uygulamaya ilişkin detaylar 07.12.2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de (Tebliğ no: 2017/48)” yer almaktadır.

NOT: 2- Bu Tebliğ kapsamında yapılacak başvurular; Programın uygulama yılı itibarıyla 1 Ocak tarihinden başlayarak altmış gün içerisinde, son başvuru tarihi mesai bitimine kadar, başvuru sahipleri tarafından dosya halinde tek nüsha olarak elden il müdürlüğüne teslim edilerek yapılır.

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİNİN DESTEKLENMESİ

YATIRIM KONULARI		DESTEK VERİLEN İLLER	DESTEK MİKTARI (en fazla)	BAŞVURU YERİ VE TARİHİ
Hayvansal Üretim Yönelik	Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık projelerini,	81 İL	30.000 TL	Bu Tebliğ kapsamında; <ul style="list-style-type: none">• Ön başvurular, “https://gencciftci.tarim.gov.tr” uzantılı yazılım üzerinden yapılır.• Kesin başvurular, genç çiftçilerin proje uygulayacağı kırsal alanda ikamet ettiği veya ikamet etmeyi taahhüt ettiği yerleşim biriminin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine şahsen yapılır. Başvurular 2017/10 no’lu tebliğin yayımlandığı tarihten beş iş günü geçtikten sonra başlar. Başvuru süresi yirmi iş gündür.
	Arı ve arı ürünleri yetiştiriciliği projelerini			
	Kanatlı ve ipekböceği yetiştiriciliği projelerini,			
Bitkisel üretime yönelik	Kapama meyve bahçesi tesisi projelerini			
	Fide, fidan, iç ve dış mekân süs bitkisi yetiştiriciliği projelerini,			
	Kontrollü örtü altı yetiştiriciliği projelerini,			
	Kültür mantarı üretimi projelerini,			

KARS İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

YATIRIM KONULARI		DESTEK VERİLEN İLLER	DESTEK MİKTARI (en fazla)	BAŞVURU YERİ VE TARİHİ
Yöresel ürünleri ile tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik;	Tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi konulu projeleri,	81 İL	30.000 TL	Bu Tebliğ kapsamında; <ul style="list-style-type: none">• Ön başvurular, “https://genccifcti.tarim.gov.tr” uzantılı yazılım üzerinden yapılır.• Kesin başvurular, genç çiftçilerin proje uygulayacağı kırsal alanda ikamet ettiği veya ikamet etmeyi taahhüt ettiği yerleşim biriminin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine şahsen yapılır. Başvurular 2017/10 no’lu tebliğin yayımlandığı tarihten beş iş günü geçtikten sonra başlar. Başvuru süresi yirmi iş günüdür.
	Coğrafi işaretli, yerli gen kaynaklarını kullanarak, organik veya iyi tarım uygulamalı bitkisel ve hayvansal üretim konulu projeleri,			
	Coğrafi işareti olan gıdaların üretimi konulu projeleri,			

IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	%40-70
	101-2	Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	
	101-3	Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler	
	101-4	Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt, et ve yumurta sektörleri için **en az 5.000 avro en fazla 1.000.000 avro**
- Broyler ve hindi sektörleri için **en az 5.000 avro en fazla 500.000 avro**
- Kaz sektörü için **en az 5.000 avro en fazla 250.000 avro**

ÖNEMLİ NOT: Üçüncü çağrı ilanı çerçevesinde, yukarıda belirtilen alt ve üst limitlerin hesaplanmasında Avro kuru **1 Avro = 4,3851 TL** olarak kullanılacaktır.

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	%50
	103-2	Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-3	Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-4	Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	
	103-5	Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	

Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri:

- Süt ve Et sektörleri için **en az 30.000 avro ve en fazla 3.000.000 avro** ,
- Süt toplama merkezleri için **en az 30.000 avro ve en fazla 1.000.000 avro**,
- Meyve ve sebze sektörü için **en az 30.000 avro ve 1.250.000 avro**,
- Su ürünleri sektörü için **en az 30.000 avro ve en fazla 1.500.000 avro**.

TEDBİR ADI	SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANI
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme (302)	302-1	Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması	%65
	302-2	Arıcılık ve arı ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve pazarlanması	
	302-3	Zanaatkarlık ve yerel ürün işletmeleri	
	302-4	Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri	
	302-5	Su ürünleri yetiştiriciliği	
	302-6	Makine Parkları	
	302-7	Yenilenebilir enerji yatırımları	

➤ Her bir yatırım için uygun harcamaların toplam değeri; **en az 5.000 avro ve en fazla 500.000 avro'dur**

ÖNEMLİ NOT: Üçüncü çağrı ilanı çerçevesinde, yukarıda belirtilen alt ve üst limitlerin hesaplanmasında **Avro kuru 1 Avro = 4,3851 TL** olarak kullanılacaktır.

HAYVANCILIK YATIRIMLARI DESTEKLERİ

DÜVE ALIM DESTEĞİ

DESTEK KAPSAMI	TÜRKVET'e kayıtlı sığır işletmesi olan yetiştiricilere, en az 20 baş, en çok 100 baş düve alım bedelinin %30'unun hibe olarak verilmesi kapsamaktadır.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Çankırı, Çorum, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırşehir, Malatya, Muş, Ordu, Rize, Samsun, Sivas, Şırnak, Tokat, Trabzon, Tunceli, Van, Yozgat ve Şanlıurfa
2018-2019 yılları için başvuru zamanı Bakanlıkça açıklanacaktır	

GAP – DAP – KOP - DOKAP

DESTEK KAPSAMI	Doğu Anadolu Projesi (DAP), Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP), Konya Ovası Projesi (KOP) Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki illerinde, mevcut büyükbaş-küçükbaş hayvancılık işletmelerinin modernizasyonu için ahır-ağıl tadilatı veya yeni inşaat ile koç-teke alımı; Doğu Anadolu Projesi (DAP), Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki illerde, mevcut işletmelerin et üretiminde verimlilik ile kalitenin artırılması ve bölgesel kalkınmayı sağlamaya yönelik etçi ve kombine ırklardan damızlık boğa alımı yatırımlarının desteklenmesini kapsamaktadır.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamındaki Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Elazığ, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Tunceli ve Van Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındaki Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki Artvin, Bayburt, Samsun, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Tokat ve Trabzon Konya Ovası Projesi (KOP) kapsamındaki Aksaray, Karaman, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Niğde ve Yozgat
YATIRIM KONULARI, DESTEK ORANI	İNŞAAT Yeni inşaat veya tadilat %50 HAYVAN ALIMINI Damızlık boğa, koç-teke alımı %80
Başvurular her yıl Ocak-Şubat-Mart aylarında alınır	

Not: KOP kapsamındaki illerde sadece inşaat yatırımı ile damızlık koç-teke alımı yatırımları uygulanmaktadır.

KARS İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

Arıcılık, İpekböcekçiliği, Kaz ve Hindi Yatırımları Desteği

DESTEK KAPSAMI	Arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliğinde üretimin artırılması, kalitenin yükseltilmesi için damızlık işletmelerinin ve ticari modern işletmelerin kurulmasına yönelik yatırımların desteklenmesini kapsamaktadır.						
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve tüzel kişiler						
UYGULAMA İLLERİ	<p>Arıcılık Destekleme konuları ve Uygulama İlleri; Destekleme konuları; bal süzme makinası, bal eritme ve dinlendirme kazanı, sır alma teknesi, polen tuzaklı boş kovan, elektrik üreten güneş enerjisi sistemi, seyyar arıcı barakası, bal sağım çadırı malzemelerini kapsar. Tebliğ kapsamında Adıyaman, Adana, Ağrı, Ardahan, Artvin, Aydın, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Hatay, Iğdır, Kars, Malatya, Mardin, Mersin, Muğla, Muş, Ordu, Osmaniye, Rize, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Trabzon, Tunceli, Van illerinde kayıtlı üreticiler desteklenecektir.</p> <p>Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği Destekleme Konuları ve Uygulama İlleri; Damızlık kaz işletmelerinde yeni kümes ve kuluçkahane inşaatı, makina, alet ve ekipman alımı, ticari kaz ve hindi işletmelerinde ise yeni kümes yapımı, alet ve ekipman alımını kapsar. Tebliğ kapsamında, Kars ilinde 1.000 adet kapasiteli damızlık kaz, Kars, Ardahan ve Muş illerinde 500'er adet kapasiteli ticari kaz ve Bingöl ilinde 1.000 adet kapasiteli ticari hindi yetiştiriciliği işletmeleri desteklenecektir.</p> <p>İpekböcekçiliği Destekleme Konuları ve Uygulama İlleri; Bursa ve Diyarbakır illerinde 10 kullanıcı toplu besleme evi ve kapama dut bahçesi tesisi yatırımları için hibe desteği uygulanacaktır.</p>						
YATIRIM KONULARI, DESTEK ORANI	<table><tr><td>Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği (Yeni inşaat yapımı, makina, alet ve ekipman alımı)</td><td>75</td></tr><tr><td>Arıcılık (Alet ve ekipman ve boş kovan alımı)</td><td>60</td></tr><tr><td>İpekböcekçiliği (Besleme evi yapımı, makina-alet ve ekipman alımı, dut bahçesi tesisi)</td><td>100</td></tr></table>	Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği (Yeni inşaat yapımı, makina, alet ve ekipman alımı)	75	Arıcılık (Alet ve ekipman ve boş kovan alımı)	60	İpekböcekçiliği (Besleme evi yapımı, makina-alet ve ekipman alımı, dut bahçesi tesisi)	100
Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği (Yeni inşaat yapımı, makina, alet ve ekipman alımı)	75						
Arıcılık (Alet ve ekipman ve boş kovan alımı)	60						
İpekböcekçiliği (Besleme evi yapımı, makina-alet ve ekipman alımı, dut bahçesi tesisi)	100						
2018 yılı için başvuru zamanı Bakanlıkça açıklanacaktır							

TARIMSAL KREDİLER

UYGULAYICI KURUM: ZİRAAT BANKASI, TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI (HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI)	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti(TL)	
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi		
Sütçü, Etçi, Kombine sığır yetiştiriciliği	100.000 TL'ye kadar	100	12.500.000	
	100.001-750.000 TL	100		
	750.001-5.000.000TL	75		
	5.000.001 - 12.500.000TL	50		
Yaygın Hayvansal Üretim	100.000 TL'ye kadar	100	250.000	
	100.001-250.000 TL	75		
Damızlık Düve Yetiştiriciliği		100	75	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği		50	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvancılık		100	75	5.000.000
Arıcılık		50	50	1.500.000
Kanath sektörü		50	25	3.000.000
Kanath sektörü damızlık yetiştiriciliği		100	100	7.500.000
Su Ürünleri Sektörü	100.000 TL'ye kadar	100	100	5.000.000
	100.001-5.000.000 TL	100	50	

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI (BİTKİSEL ÜRETİM KONULARI)		İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
		Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
Kontrollü örtüaltı tarımı	750.000 TL'ye kadar	75	50	10.000.000
	750.001 -5.000.000 TL	50	25	
	5.000.001 -10.000.000 TL	25	25	
Yaygın bitkisel üretim	250.000 TL'ye kadar	50	50	750.000
	250.001 - 750.000 TL	25	25	
Yem bitkisi üretimi		100	100	2.500.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi		100	100	10.000.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	100.000 TL 'ye kadar	100	100	5.000.000
	100.001-5.000.000 TL	50	50	
Süs bitkisi üretimi		50	50	5.000.000
Stratejik bitkisel üretim	2.000.000 TL'ye kadar	-	50	3.000.000
	2.000.001-3.000.000 TL	-	25	
Sera Modernizasyonu		100	50	300.000

KARS İLİ TARIMSAL YATIRIM REHBERİ

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI			
KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
MUHTELİF KONULAR			
İyi tarım/Organik tarım uygulamaları	50	50	5.000.000
Tarımsal Mekanizasyon(Traktör ayrıık)	75	-	1.500.000
Traktör	75.000 TL'ye kadar	50	250.000
	75.001-250.000 TL	25	
Modern basınçlı sulama	100	-	1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Soğuk hava deposu yatırımları	50	25	5.000.000
Lisanslı Depoculuk Yatırımları	Kapasitesi 10 bin tona kadar olan yatırımlar	75	10.000.000
	Kapasitesi 10 bin tondan büyük yatırımlar	75	20.000.000
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi	50	50	5.000.000

2018 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI			
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLERİN ÜRETİM KONULARI (*)	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
Damızlık Süt Sığırı Yetiştiriciliği	100	50	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği	75	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan Besiciliği	100	75	5.000.000
Kontrollü Örtü Altı Tarımı	75	50	7.500.000
Su Ürünleri Avcılığı	100	50	3.000.000
Tarımsal Ürün İşleme, Paketleme, Depolama Tesisleri (**)	75	50	5.000.000
Yaş Çay Yaprağı Üretimi	-	50	5.000.000

(*) Tarımsal amaçlı kooperatiflerin bu tabloda yer almayan üretim konularına ilişkin kredi taleplerinde Tablo 1’ de belirtilen faiz indirim oranları ve limitleri uygulanır.

(**) Kooperatif ortaklarının üretim kapasitesi ile uyumlu büyüklüklerde kredi kullanılabilir.

ORKÖY DESTEKLERİ

UYGULAYICI KURUM: ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü, ORKÖY

ORKÖY DESTEKLERİNİN AMACI	Ormanların korunması, geliştirilmesi ve işletilmesi hedeflerine ulaşmak için, orman köylüsünün sosyo ekonomik yönden kalkınmalarını desteklemek amacıyla kredi-hibe desteğinde bulunmak suretiyle, ormanlar üzerindeki olumsuz baskıyı azaltmak ve ormanların sürdürülebilir olmasına katkı sağlamaktır.
KİMLER BAŞVURABİLİR	ORKÖY kredisinden yararlanabilmek için, köyün/mahallenin ilgili yönetmelikte belirtilen şartları taşıması gerekmektedir. Köy ya da mahallenin ormanla ilişkisini buldukları yerdeki Orman İşletme Müdürlüklerinden öğrenebilirler. Orman köyü tanımı Yönetmelikte; Orman köyü: “Mülki sınırları içerisinde Devlet ormanı olan köyler ile daha önce orman köyü iken 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunla mahalleye dönüşen yerler” şeklinde tanımlanmaktadır. Orman köylüleri ORKÖY desteklerinden yararlanabilir. Bu desteklerden yararlanmak için buldukları yerdeki Orman İşletme Müdürlüklerine başvurabilirler. Orman köylüsü tanımı ise Yönetmelikte; “Orman köyü/mahallesinde kredi ve hibe tespit tarihi itibarıyla en az bir yıl süreyle ikamet etmekte olan halk” şeklindedir.

Orman Genel Müdürlüğü orman köylülerini desteklemek amacıyla iki türlü kredi desteği vermektedir.

A) FERDİ KREDİ DESTEĞİ:

Ferdi projelere belirlenecek oranlarda her yıl hibe desteği verilmektedir. 2017 yılı için hibe oranı % 20'dir. Ferdi krediler, sosyal ve ekonomik maksatlı olarak ikiye ayrılır.

1-Sosyal Nitelikli Krediler;

Odun tüketimini azaltmaya yönelik uygulanan kredi türüdür. Bu krediler faizsiz olup, vade süreleri proje türlerine göre 3- 7 yıl arasında değişmektedir.

Sosyal Nitelikli Proje Örnekleri: Dam örtülüğü malzemeleri, Kat kalorifer sistemi, Güneş enerjisi ile su ısıtma sistemleri, Dış cephe mantolama v.b. projeler.

2- Ekonomik Nitelikli Krediler;

Ekonomik maksatlı hayvancılık ve fenni arıcılık kredileri faizsiz, diğer krediler ise ortalama yıllık % 1,5 faizlidir. Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Ekonomik maksatlı kredilerde vade süreleri proje türlerine göre 2- 7 yıl arasında değişmektedir.

Ekonomik Nitelikli Proje Örnekleri: Hayvancılık (süt sığırcılığı, besi sığırcılığı, süt koyunculugu, besi koyunculugu vb.), fenni arıcılık, kültür mantarcılığı, tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği, ev hanımları için mikro kredi, seracılık, bağcılık ve meyvecilik vb. projeler.

B) KOOPERATİF KREDİ DESTEĞİ:

Kooperatif kredileri faizlidir. Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizin yedide biri (1/7) oranında yıllık faizle kredi verilir. Yıllık faiz oranı vade süresi 1-4 yıl olanlar için % 1,4286, dört (4) yılın üzerinde olanlar için ise % 1,5714'dür. Vade süreleri proje türlerine göre 3- 8 yıl arasında değişmektedir. Ayrıca projelere, her yıl Genel Müdürlükçe belirlenecek oranlarda hibe desteği verilmektedir.

NOT: Uygulamalar, 13/06/2012 tarih ve 28322 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ve bu Yönetmelikte 04/11/2013 tarih ve 28811 tarihinde yapılan değişiklikle yürütülmektedir.

YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: EKONOMİ BAKANLIĞI, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

GENEL AÇIKLAMALAR

İlgili Mevzuat

- 19.06.2012 tarih ve 28328 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”
- 20.06.2012 tarih ve 28329 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)”

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Ayrıca, yatırımların asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.
- Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için asgari ikiyüzbin Türk Lirası olması gerekir.
- Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde ellisini aşamaz.

Müracaat

- Teşvik belgesi müracaatları, Ekonomi Bakanlığına yapılır. Ancak, genel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihinin bağı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.

Teşvik belgesi

- Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için, projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

Diğer desteklerden yararlanma

Bu kapsamdaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu Karar kapsamında faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler.”

Tarım sektörüne ilişkin değerlendirme

- Tarım Sektörüne yönelik yatırımlar, “Genel Teşvik Sistemi” ve “Bölgesel Teşvikler”den yararlanabilir.

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

- Bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartı ile diğer Tebliğ şartlarını sağlayan Tarımsal yatırımlar, Genel Teşvik Sistemi kapsamında;
 - ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
 - ✓ KDV İstinası desteğinden faydalanılabilir.
- Ayrıca, Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde Genel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.
- **Genel teşvik sistemi kapsamında teşvik edilemeyecek yatırımlar:**
 - Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker.”
 - Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
 - Küp şeker.
 - 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.
 - Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
 - Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
 - 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
- **Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları:**
 - Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
 - Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
 - Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

BÖLGESEL TEŞVİKLER

Kars ilinde Bölgesel Teşvikler Kapsamında Desteklenen Tarımsal Sektörler

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
Entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)*	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı	500 Bin TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (Balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
Lisanslı depoculuk	500 Bin TL
Seracılık	5 Dekar

*Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş, damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem, kanatlı entegre yatırımlarında 100. 000 adet/dönem, Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

Kars ilinde Bölgesel Teşvik Kalemleri

DESTEK UNSURLARI	31.12.2016 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	01.01.2017 tarihinden itibaren başlanılan yatırımlar
GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
KDV İSTİSNASI	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
VERGİ İNDİRİMİ		
Yatırıma Katkı Oranı (%)	50	35
Vergi İndirim Oranı (%)	90	90
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ		
Desteğin Uygulama Süresi	10 yıl	7 yıl
Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	-	
YATIRIM YERİ TAHSİSİ	TÜM SEKTÖRLERDEKİ TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR	
FAİZ DESTEĞİ		
TL Kredisi	7 puan	
Döviz Endeksli Kredi/Döviz Kredisi	2 puan	
SİGORTA PRİMİ DESTEĞİ	10 yıl	
GELİR VERGİSİ STOPAJI DESTEĞİ	10 yıl	

BÖLGESEL TEŞVİK KALEMLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

KDV İstisnası: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi: gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşmıncaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

Faiz Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli krediler için sağlanan bir finansman desteğidir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

Sigorta Primi Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle terkin edilmesidir.

İLAVE DESTEK UYGULAMASI

Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıdaki şartlarından en az birini sağlaması durumunda sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

Sağlanması gerekli şartlar

- ✓ Yatırımın Organize Sanayi Bölgesinde gerçekleştirilmesi,
- ✓ Yatırımın aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösteren alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN DESTEKLENEN ALANLAR

UYGULAYICI KURUM: SERHAT KALKINMA AJANSI

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Kalkınma Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.

Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar, örnek proje konuları ve başvuru koşulları Ajansların web-sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla;

- Yerel idarelere,
- Üniversitelere,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına,
- Sivil toplum kuruluşlarına,
- Kâr amacı güden işletmelere,
- Kooperatif ve birliklere,
- Gerçek ve tüzel kişilere, proje veya faaliyetleri için “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet destekleme Yönetmeliği”nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde “*mali ve teknik*” olmak üzere iki konuda destek sağlanmaktadır.

Mali Destek Türleri:

Doğrudan Finansman Desteği

Doğrudan finansman desteği, ajansın esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerden oluşur. Ancak ajans istisnai olarak, proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, doğrudan faaliyet desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir. Bu destek 3 şekilde sağlanır; “Güdümlü Proje Desteği”, “Doğrudan Faaliyet Desteği” ve “Proje Teklif Çağrısı”

Faiz Desteği

Faiz desteği, kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlardan alacakları krediler karşılığında ödeyecekleri faiz giderlerinin, Ajans tarafından karşılanmasını öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz Kredi Desteği

Faizsiz kredi desteği, ajans tarafından kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişilerin başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeleri için, ilgili aracı kuruluşlar eliyle kredi verilmesini ve bu mali desteğin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar dahilinde ajansa faiz ödenmeksizin taksitler halinde geri ödenmesini öngören karşılıksız yardımdır.

Faizsiz kredi desteğinde, yararlanıcıya sözleşme tarihinden itibaren en az üç ay geri ödemesiz dönem tanınır ve geri ödeme işlemleri, sözleşme tarihinden itibaren en fazla dört yıl içinde tamamlanır.

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

UYGULAYICI KURUM: KALKINMA BAKANLIĞI, KALKINMA AJANSLARI

DESTEK KAPSAMI	Görece az gelişmiş 23 ilde yatırım ortamını canlandırarak istihdam, üretim ve ihracatın artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıkların azaltılmasına yönelik yatırımların desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. Destek söz konusu illerde; özel sektör tarafından gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımları (US-97 Kodu:15-37) ile çağrı merkezi ve veri merkezi yatırım projeleri içindir. Söz konusu destek ile ilgili yayımlanan karar kapsamında 31/12/2020 tarihine kadar yapılacak olan teşvik belgesi müracaatları değerlendirilir.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel kişiler
UYGULAMA İLLERİ	Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli, Van

DESTEKLER

Cazibe Merkezi Programı kapsamında komite tarafından uygun bulunan ve yatırım teşvik belgesi düzenlenmesine karar verilen yatırımlar, enerji desteği ile yatırımlarda devlet yardımları hakkında 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında sağlanan destek unsurlarından 6. Bölge şartlarında, 6. bölgede uygulanan oran ve sürelerle faydalandırılır.

SABİT YATIRIM TUTARI ve ASGARİ KAPASİTE

Yatırım Bölgesi	Asgari Yatırım Tutarı
Tunceli, Bayburt, Ardahan, Gümüşhane, Iğdır, Erzincan	2 Milyon Türk Lirası
Hakkari, Bingöl, Kars, Siirt, Bitlis, Muş, Şırnak	4 Milyon Türk Lirası
Ağrı, Batman, Elazığ, Adıyaman, Erzurum, Malatya, Mardin, Van, Diyarbakır, Şanlıurfa	5 Milyon Türk Lirası

Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmek için çağrı merkezi yatırımlarının asgari 200 Kişilik istihdam sağlaması, ANTI/TIA-942 veya Uptime Institute Tier-3 veya üstü seviyede olan veri merkezi yatırımlarının ise asgari 5.000 m² beyaz alan ihtiva etmesi gerekmektedir.

ENERJİ DESTEĞİ

Cazibe Merkezi Programı kapsamındaki illerde komite tarafından desteklenmesi uygun görülen yeni yatırımlardan enerji desteği ihtiva edenlerin, işletmeye geçilmesini müteakip gerçekleşen sabit yatırım tutarının %25' ini aşmamak üzere aylık elektrik enerjisi giderlerinin azami %30' u iç yıl süreyle işleme bazında 10 Milyon Türk Lirasına kadar bakanlık bütçesinden karşılanabilir.

MÜRACAT VE DEĞERLENDİRME

Cazibe Merkezi Programı desteklerinden yararlanmak için, tebliğle belirlenmiş olan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat edilir. Yayımlanan karar kapsamında 31/12/2020 tarihine kadar yapılacak olan teşvik belgesi müracaatları değerlendirilir.

KOSGEB HİZMET VE DESTEKLERİ

Desteklenen Sektörler

- 1- Madencilik ve taş ocakçılığı
- 2- İmalat
- 3- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
- 4- Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
- 5- İnşaat
- 6- Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
- 7- Ulaştırma ve depolama
- 8- Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
- 9- Bilgi ve iletişim
- 10- Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
- 11- İdari ve destek hizmet faaliyetleri
- 12- Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor
- 13- Diğer hizmet faaliyetleri

Destek Programları

- 1- Genel Destek Programı
- 2- Ar-ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Programı
- 3- Kobi Proje Destek Programı
- 4- Girişimcilik Destek Programı
- 5- Tematik Destek Programı İşbirliği-Güçbirliği Destek Programı
- 6- Gelişen İşletmeler Piyasası Kobi Destek Programı
- 7- Finansman Destekleri (Kredi Faiz)

Kosgeb Hizmet ve Destekleri Veri Tabanına Kayıt

Bir işletmenin KOSGEB Desteklerinden yararlanabilmesi için öncelikle veri tabanına kayıt olması gerekmektedir. Veri tabanına kayıt işlemleri için <http://www.kosgeb.gov.tr> adresinden “E-KOBİ” tıklanıp KOSGEB’ e ilk kayıt linkini seçip işletmeye ait bilgiler girilir kaydedilip sonraki sayfada KOBİ Bilgi Beyannamesi doldurulur.

ARDAHAN- KARS- ARTVİN KALKINMA PROJESİ

UYGULAYICI KURUM: GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

Projenin amacı, Ardahan, Kars ve Artvin illerinde yoksulluğun azaltılması ve tarımsal üretimde gelişmenin sağlanmasıdır. Proje, 30 Eylül **2018** tarihi itibarıyla tamamlanacaktır.

Projenin Bileşenleri:

- **I-Bileşen: Küçük Üretici ve Tarım Dışı İşletme Yatırımları**
 - Hayvansal Üretim Uygulamalarının ve Yem Tabanının İyileştirilmesi
 - Meyve - Sebze Üretimini İyileştirilmesi
 - Tarım Dışı İstihdam Alanlarının Desteklenmesi
- **II- Bileşen: Kırsal Altyapı Yatırımları**
- **III-Bileşen: Kurumsal Güçlendirme ve Proje Yönetimi**
 - Kurumsal Güçlendirme
 - Proje Yönetimi

Bu kapsamda, Küçük Üretici ve Tarım Dışı İstihdamın Desteklenmesi bileşeni çerçevesinde yapılacak **tarımsal yapı ve mekanizasyonlarda** maliyetin **% 70'i proje** tarafından, **% 30'u ise çiftçiler** tarafından karşılanacaktır. **Kırsal Altyapı yatırımları ile eğitim ve demonstrasyon faaliyetlerinin % 100'ü projeden** karşılanacaktır.

Not: Projenin uygulama detayları için İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine başvurulması gerekmektedir.

İletişim Bilgileri

- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı - Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi (TARYAT)**
Adres: Eskişehir Yolu 9. Km Yeni Bina 14.Kat Lodumlu / ANKARA
Tel: 0 (312) 258 84 52 0 (312) 258 84 09
Faks: 0 (312) 258 85 16
Web: www.taryat.gov.tr
E-posta: taryat@tarim.gov.tr
- **Ekonomi Bakanlığı- Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü**
Adres: İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Tel: 0 (312) 444 63 63
Web: www.ekonomi.gov.tr
E-posta: tesvik@ekonomi.gov.tr
- **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı – Kars İl Müdürlüğü**
Adres: Alparslan Mah. Şehit Er Asim Akçay Sok No:43 36100 KARS
Tel: 0 (474) 212 70 93-94
Faks: 0 (474) 212 70 95
Web : www.karstarim.gov.tr

- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu – KARS İl Koordinatörlüğü**
Adres: Ortakapı Mah. Faikbey Cad. No:14
Tel: : 0 (474) 212 40 51-0 (474) 212 34 23
Faks: : 0 (474) 212 21 97
- **Kars Valiliği**
Adres: Hükümet Konağı Merkez/KARS
Tel: 0 (474) 223 10 02-09, 0 (474) 223 11 74, 0 (474) 223 31 29
Faks : 0 (474) 223 24 17
Web : www.kars.gov.tr
E-posta: kars@icisleri.gov.tr
- **Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)**
Adres: Atatürk Caddesi No:117 Ortakapı Mah. Merkez/KARS
Tel: 0 (474) 212 52 00
Faks: 0 (474) 212 52 04
Web : www.serka.org.tr
E-posta:info@serka.org.tr
- **Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)**
Adres: Abdülhak Hamit Cad. No:866 Altıışevler / MAMAK / ANKARA
Tel: 0 (312) 595 28 00
Faks: 0 (312) 368 07 15

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Stratejik Yönetim Daire Başkanlığı

TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFİSİ

